

27. LISTOPADU 2020

JAKO KAŽDÝ PÁTEK JSEM PRO VÁS PŘIPRAVIL STRUČNÝ PŘEHLED ZPRÁV
Z ČESKÝCH LITERÁRNÍCH LUHŮ A HÁJŮ:

Nové číslo webového magazínu [Ravt](#) (19/2020), které připravila **Jitka N. Srbová**, je věnováno tématu „Čtenářská vášeň“. Přináší obsáhlý rozhovor s brněnským básníkem **Miroslavem Fišmeisterem**, text Jiřího Trávnicka, básně Adama Borziče a také anketu, do které přispěli Kateřina Bolechová, Lenka Kuhar Daňhelová, Milan Hrabal, Iva Hadj Moussa, Ivana Myšková, Petr Nagy, Miroslav Olšovský, Ondřej Vaculík a Tereza Verecká.

Pražské nakladatelství [Meander](#) slaví pětadvacet let. Je to událost, protože mezi podniky, které v tuzemsku vydávají knihy a knížky **pro děti a mládež**, patří tahle značka na samou špičku. Spolu s Baobabem nebo Běžiliškou, například. Právě tady vznikají počiny, které jsou původní jak po textové, tak po výtvarné stránce. Článek v Lidových novinách věnoval Meandru **Radim Kopáč**.

Čtyři pohledy na současnou nemainstreamovou **LGBT+ literaturu** nabídl nový díl televizního magazínu [Queer](#). Čtyři autoři čtyř generací mluví o své tvorbě, životě, citech a o pohnutkách, proč začali psát.

*

[Tvárnice](#) je čtenářská anketa, která z osobností české kritiky vybere **Kritika roku**. Ten poté za každou sezónu soutěže vybere **Literární dílo roku**. Vítězný kritik či kritička Tvárnice průběžně komentuje knihy, které se budou ucházet o jeho či její ocenění. Hlasovat můžete až do 15. prosince na webu Tvaru.

Komise mobility [Českého literárního centra](#) obdržela a posoudila celkem 15 žádostí o měsíční rezidenční pobyty pro české autory. Nakonec podpořila projekty Miloše Doležala (březen), Lucie Lučanské (duben) a Přemysla Krejčíka (květen). S nimi budou sdílet **broumovský Literární domek** němečtí autoři Katia Sophia Ditzler (březen), Hannah Brinkmann (duben) a Mariusz Hoffmann (květen).

[Petra Johana Poncarová](#) překládá do češtiny díla **skotské gaelské literatury** a nyní za svou práci získala **Cenu Josefa Hlávky**. Oceněná překladatelka a literární vědkyně působí na Ústavu anglofonních literatur a kultur FF UK a ve svém výzkumu se zaměřuje na moderní literaturu ve skotské gaelštině, zejména na tvorbu Dericka Thomsona, Sorleyho MacLeana a Tormoda Caimbeula.

[Knihovnou roku 2020](#) se stala **Knihovna Halenkov** ze Zlínského kraje. Hlavní cenu v kategorii informační počin pak získala **Městská knihovna v Praze** za projekt CENTRAL jako rychlou centrální katalogizační službu.

*

Do dalšího dílu svého rozhlasového pořadu **Knížní pól**, nabízejícího setkání s knihami napříč prostorem a časem, si Blanka Stárková pozvala spisovatelku, scenáristku a filmovou publicistku [Terezu Brdečkovou](#).

„Sousloví ‚domáci knihkupectví‘ předpokládá domov, domácnost. Je to zvláštní, protože právě knihy mě naučily domov opouštět. Stojí už v bibli, že nejsme z tohoto světa. Ovidius vypráví o proměnách, Nietzsche o sebezpřekonání a tuší i zcestovalá babička od Němcové, že ‚nevede každá cestička k domovu‘. Vzhledem k tomu, že jsem se stěhoval zhruba pětadvacetkrát, někdy dokonce jen tramvají nebo letadlem, všechny mé knížky se vtěsnají do dvou až tří kufrů, a to i společně s oblečením,“ svěřil se spisovatel [Ondřej Macl](#) na webu H7O.cz v dalším pokračování seriálu **Domáci knihkupectví**.

Jednu z nejvýraznějších českých spisovatelek i uznávanou vědkyni na poli klasické filologie [Sylvu Fischerovou](#) si do studia Českého rozhlasu Plus pozval **Vlastimil Ježek**.

„**Nad’a Plíšková** byla výrazná a nepřehlédnutelná žena, která stejně jako třeba její generační vrstevnice, nedávno zemřelá kritička a kurátorka Ludmila Vachtová, nepotřebovala feministické hnutí k tomu, aby šla svou nezávislou a osobitou cestou. **Silné ženy bez kolektivních pomůcek**. Pro jistotu: feminismus jako takový nezpochybnují, jen konstatují, že jsou mezi výjimečnými ženami osobnosti, které ho nepotřebují a vědomě se k němu nehlásí, a není jich málo,“ píše [Viktor Karlík](#) ve svém příspěvku pro Bubínek Revolveru.

V třetím díle podcastu [Korektní poezie](#) se básníci Milan Děžinský a Libor Staněk podívali na sbírky české poezie, které vyšly po roce 1989 a promluvily nebo tvarovaly **tzv. literární kánon**. Moderuje Pavel Zajíc.

„**Nakladatelství 65. pole** vzniklo v roce 2005 z chuti a radosti tvořit. Název odkazuje k bájnému poli šachovnice, která má běžně – jak známo – šedesát čtyři polí. Symbolizuje přesah, nečekanost a překvapení,“ píše o svém nakladatelství [Tomáš Brandejs](#) na webu H7O.cz v rámci nepravidelného seriálu Autoportrét.

*

Ze svých oblíbených básní a básníků vybral sinolog [Lukáš Zádrapa](#) ve vltavském **BáSnění** pětici klenoucích se od raného středověku až po současnost – od staré Číny přes anglickou Exeterskou knihu až po český literární server Totem.

[Vlado Šimek](#) je slovenský básník, který doposud vydal dvě samostatné básnické sbírky a jednu společnou s manželkou Ivonou Pekárkovou. Následující blok je inspirován první i druhou vlnou **koronavirové krize**. „Podobný stát, podobný jazyk, podobný průběh pandemie. Mírnější, ale velmi podobná její druhá vlna. Ovšem stejné pocity. Vlado Šimek je mistrem poezie, která toto dokáže zachytit a překvapivě a s nadhledem popsat třeba na nejobyčejnějších detailech života,“ dočteme se na webu Nedělní chvílka poezie, který přinesl tento aktuální soubor básní.

Z vnitřního světa dospívající dívky hledající životní opravdovost v odcizeném světě, na jehož podobě se nezvratně podepisuje komunistický režim padesátých let. Autobiograficky laděné povídky z pozůstalosti [Marie Strykové](#) připravila pro rozhlasovou četbu na Vltavě **Ivana Myšková**.

*

A na závěr jako obvykle připojuji několik čerstvých **knižních tipů**...

Iván Mándy: Cyklon a jiné povídky (přel. Robert Svoboda, nakl. Novela bohemia)
Svět budapeštských činžáků, kavárniček, hospůdek, plováren a fotbalových stadionů nikdo neznal lépe než Iván Mándy, jeden z nejvýznamnějších a nejsvráznějších klasiků maďarské prózy 20. století. Věděl, že k velkým objevům se dá dospět nejen na dalekých cestách. Stačí, když tu část světa, kterou si vybereme, začneme pozorovat pod drobnohledem. Kniha je výběrem z jeho nejlepších příběhů, uhrančivých díky hlubokému porozumění pro city, touhy a představy obyčejných lidí. Jako kdyby Mándy před desítkami let psal i o nás.

Timothy Snyder: Nemocná Amerika. Lekce o zdraví a svobodě (přel. Johana Ringelová, nakl. Paseka + Prostor)

Vedle jarní světové zdravotní krize inspirovala Timothyho Snydera k sepsání Nemocné Ameriky i osobní zkušenost s americkým zdravotnictvím. Mezi prosincem 2019 a březnem 2020 se historik v prostředí několika amerických nemocnic obtížně vracel do života téměř od hranic smrti. Zážitek způsobilo fatální zanedbání péče. Autor však neviní lékaře ani zdravotní sestry, nýbrž zdravotní systém. V knize rozvíjí četné historické, etické, politické, právní a

ekonomické argumenty pro zásadní změnu amerického zdravotnictví a jeho přiblížení evropskému modelu. Evropskému, respektive českému čtenáři bude znít líčení komercializovaného amerického zdravotnictví jako varování. Právě tomuto systému přičítá Snyder vinu nejen za snižující se věk dožití Američanů nebo za jejich závislost na opioidech, ale i za selhání v době pandemie.

[Nacume Sóseki: Kokoro \(přel. Michael Weber, nakl. Vyšehrad\)](#)

Román Kokoro (japonské slovo znamená srdce, ale také mysl, duch či citění) je považován za vrcholné dílo Sóseki Nacumeho, ve kterém mistrně ztvárnil hluboké rozpory japonské společnosti na sklonku éry Meidži (1868–1912). Mladý student se setkává s profesorem, starším mužem, který se drží stranou společnosti, a jeho ženou. Postupně proniká do tajemství profesora života a odhaluje jeho třináctou komnatu, tragickou smrt jeho přítele ze studií. Nacumeho román je také vyličením propasti mezi starší a mladší generací, která významně poznamenala Japonsko na počátku moderní éry a je opět aktuální dnes, v době globalizace.

[Morris Gleitzman: Brzy \(přel. Barbora Punge Puchalská, nakl. Argo\)](#)

Kdysi dali rodiče malého Felixe do odlehlého katolického sirotčince, aby jej zachránili před fašistickým zlem. Bylo mu šest. Po čase ze sirotčince utekl, aby našel maminku a tátu. Nenašel je, ale zachránil malou Zeldu. Potom oba uprchli z transportu jedoucího do koncentračního tábora a potkali statkářku Geniu, která jim vybělila vlasy, dala německá jména a nebála se starat o dvě židovské děti. Když nacisté Zeldu i Geniu zabili a statek, kde se teď už třináctiletý Felix schovával, shořel, dal se hrdina k partyzánům, aby pomohl nacisty porazit. Brzy, doufá Felix, ta strašná válka skončí a on i jeho ochránce Gabriel budou žít v bezpečí. V poválečném zbědovaném Polsku však vládne chaos, hlad, bezpráví a krutost. Nikdo na nikoho nebere ohledy, platí tu pravidlo kdo s koho. Felix překonává obrovské zklamání i velká nebezpečí – často je v ohrožení života. Potkává Anyu, dívku skrývající neblahá tajemství. Přesto hrdinovo dobré já vždycky zvítězí a naděje ještě neumírá. Země se začne uzdravovat a lidé se budou cítit lépe... už brzy!

[Domenico Starnone: Důvěrnosti \(přel. Alice Flemrová, nakl. Kniha Zlín\)](#)

„Jsme tím, za koho se považujeme, nebo tím, koho v nás vidí druzí?“ Učitel a později úspěšný spisovatel Pietro je celý život vázán důvěrným poutem ke své bývalé studentce Terese, s níž prožil vášnivý vztah. Kdysi si totiž vzájemně svěřili kompromitující informaci. Vzniklá důvěrnost je jim tmelem, ale i zbraní, kterou se drží v sachu. Co tedy provedli? Je lepší lásku živit milosrdnou lží, nebo nelítostnou pravdou? Podobá se láska lávě z vybuchlé sopky, nebo stojaté vodě v bezpečném přístavu? Zná nás lépe ten, s kým jsme prožili celý život, nebo ten, kdo zná naše tajemství?

Petr Nagy

Půlnoční Noviny P. N. naleznete na webu [Literární poustevna](#) a případným zájemcům je budu rád pravidelně zasílat e-mailem ve formátu PDF (pište na poselpulnoci@seznam.cz).